

tillatt å planlegge anmelding i døgnmarkedet med en åpen posisjon, heller ikke med intensjon om å lukke den ved anmelding i energimarkedet etter døgnmarkedet lukketid». Ved å legge til grunn en tolkning som foreslått i høringsnotatet, vil dette kunne medføre store kostnader for kraftsystemet, og vanskelige investeringsvilkår for ny uregulerbar produksjon og teknologi som kan levere i begge retninger. Disse er knyttet til stor prognoseusikkerhet, både med tanke på ressurstilgang og prisprognoser gjennom døgnet. Markedsaktørene er også underlagt regelverket om markedsatferd, som blant annet omfatter forbudet mot markedsmanipulasjon. Dersom en aktør holder tilbake kraft i døgnmarkedet, vil dette etter markedsatferdsreglene kunne anses som markedsmanipulasjon. Sett i lys av dette mener Skagerak at *økonomisk rasjonalitet* bør ligge til grunn for anmeldingen i døgn- og intradagmarkedene. Dette innebærer at tolkningen som ligger til grunn i dag, og i det foreslåtte oppdaterte retningslinjene må justeres deretter.

Fos § 8a - Planlegging av produksjon - vedlegg om systemdata

Når det gjelder kravet til endret lukketid støtter Skagerak forslaget om å redusere dette fra 45 til 25 minutter før driftskvarteret. Dette vil bidra til at aktørene kan justere sine posisjoner ettersom informasjonen blir mer presis, samtidig som at systemansvarlig får oppdatert informasjon frem mot drift.

Skagerak oppfatter det i utgangspunktet som fornuftig å innføre rollen "*leverandør av FCR*", siden det kan være utfordrende for en BRP å vite alle tekniske krav dersom man selv ikke eier produksjonsheten. Det er imidlertid uklart hvordan denne rollen vil opptre i strukturdataene, og hva som vil skille den fra dagens "*leverandør av balansetjenester*" (BSP). Det står i vilkårene at den vil fungere på lik linje som rollen BSP, og det oppfattes derfor uklart hvorfor det er behov for en tredje rolle, og hvor nyttig en slik tredjerolle vil være i praksis, sammen med rollene som BSP og BRP. For mange aktører som leverer til Statnett sine reservemarkeder i dag er det blitt pålagt å opprette en ny rolle, adskilt fra dagens aktør, selv om det fortsatt er samme selskap og ressurser som utfører oppgavene. Skagerak forstår at dette overordnet kommer fra EBGL, men vi mener formålet med rollene bør tydeliggjøres og at det må gjøres en grundigere jobb for å implementere rollen i dagens strukturdata, meldingsutveksling og i økonomiske avtaler. Dette er viktig for å ivareta viktige markedshensyn og rollefordelingen, i tillegg til at ansvaret og oppgjøret blir etterrettelig håndtert.

Når det gjelder inndeling av stasjonsgrupper savner vi også et markedsfokus. Det er helt klart viktigst at Statnett kan opprettholde en fornuftig drift av kraftsystemet og ha de nødvendige verktøyene for å gjøre dette, men slik markedet har utviklet seg de senere årene mener Skagerak at aktørens behov for å skille på kunder i avregningen også må vektlegges i større grad enn det gjøres i dag. Det ville vært en forbedring om en stasjonsgruppe også kunne ha en kraftleverandør, spesielt i de stasjonsgruppene hvor levering av reserver er aktuelt. I tillegg savner vi en relasjon til nettavregningsområder, som er det nivået som benyttes i avregning hos Elhub og eSett.

Fos § 8b - Planlegging av effekterregulering

Skagerak støtter forslaget om å fjerne kravet om periodeskipt.

Fos § 9 - Regulerstyrke og effektreserve

I Forslag til endring i vilkår for marked for FCR foreslås det i artikkel 7, punkt 6, at Statnett kan fastsette en samlet volumbegrensning per budområde, og at dette skal evalueres årlig basert på nettanalyser. Det er for Skagerak, uklart hva dette innebærer. Om dette betyr at det settes et tak på antall ressurser som blir prekvalifisert, stiller vi oss spørrende til en slik

ordning. Dette vil i så fall øke kostnaden i driften, og gi de ressursene som er først til prekvalifisering forrang foran ressursene som faktisk er billigst å aktivere i driften.

Samtidig kommuniserer Statnett et behov for flere ressurser i markedene, gjennom blant annet aggregering av små ressurser i fleksibilitetsregister og auksjoner for prekvalifisering av ressurser til FCR. Det virker derfor motstridende å samtidig sette en grense for tilgjengelige ressurser. Skagerak mener at volumbegrensninger bør gjøres løpende gjennom markedsklareringen i den daglige driften, og ikke baseres på årlige nettanalyser. Det vil bidra til flere bud og større variasjon i volum og pris, og dermed bedre konkurranse mellom aktørene og riktigere priser. Det bør komme klart frem i vilkårene hva dette punktet innebærer. Dersom dette utelukkende gjelder reguleringsressurser tilknyttet nett under 110 kV, bør dette tydeliggjøres.

Fos § 11 - Marked for regulerkraft

Innføring av priselastisk etterspørsel virker som et fornuftig grep for å motvirke de ekstreme ubalanseprisene som har oppstått etter overgangene til mFRR EAM. Skagerak oppfordrer imidlertid Statnett til å være tydelige og transparente i hvordan genser settes og hvordan dette kommuniseres til aktørene, slik at det ikke er rom for tolkninger.

Fos § 15 - Spenningsregulering og utveksling av reaktiv effekt

Kompensasjon for reaktiv effekt foreslås endret med begrunnelse om blant annet at den administrative byrden er stor. Statnett foreslår at håndteringen skal inn i en nettavtale mellom konsesjonær og Statnett. Vi stiller oss spørrende til dette. Statnett skal betale konsesjonær for utveksling av reaktiv effekt. Slik ordningen er i dag, er det aktøren selv som utarbeider grunnlaget for en fast betaling av reaktiv effekt, og deretter sender denne til Statnett, som utbetaler kompensasjonen for den leverte tjenesten.

Med den foreslåtte beregningen for kompensasjon for reaktiv effekt, som kun skal utbetales når Statnett har vedtatt behov for høy reaktiv utveksling, og som aktørene selv må dokumentere, mener vi at den økonomiske risikoen og den administrative byrden i større grad legges på konsesjonæren. Samtidig ser vi ikke at dette vil redusere den administrative byrden vesentlig for Statnett, men heller at den øker gjennom prosesser for vedtak og kontroll av variable verdier. Systemansvarlig påpeker selv at det samlede beløpet i dag er beskjedent i forhold til administrasjonen. Slik Skagerak leser det nye forslaget, med endring fra fast til variabel modell, fremstår dette som en økning i administrasjon og oppfølging for begge parter.

Med vennlig hilsen

Andreas Billington

Leder Marked

Dokumentet er elektronisk signert